

Előfizetési árak

Helyben:
Egész évre 10 kor., fél évre
5 kor., negyed évre 2 k. 50 l.
Vidéken:
Egész évre 12 kor., fél évre
6 kor., negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda B. Utóda könyvnyom-
dája Szentés, Kossuth-tér

Egyes példányok kaphatók

Lapunk könyvnyomdájában
valamint lapkihordóinknál,
kiknél lapunk előfizetése is
megrendelhető.

Megjelenik hetenként kétszer:
csütörtökön és vasárnap,
a kora reggeli órákban.

Felölős szerkesztő: Főmunkatárs:
SIMA LÁSZLÓ HEGYI ANTAL

Hirdetések árát,
valamint nyilvántartott közleményeket kiadóhivatalunk méret
szerint a legjutányosabban számít.

Sajtónk és kisiparunk.

— Február 8.

A sajtó a nemzet első nemzete. Amilyen a nemzet, olyan a sajtója és megfordítva. A nemzet kívánalmait ugyszólván összes életnyilvánulásai a sajtóba tükröződnek vissza. Egészséges sajtó egészséges lelket képes behelenni a nemzet testébe. Romlott sajtó a fertőző bacillusok egész seregét viszi magával s megmértelezzi azok lelkületét, kiknek szellemi táplálékul szolgál. Nincs könnyebb mint fogékony lelket hálóba keríteni a sajtó hatalmával.

A nemzet életét visszatükröztető sajtónak azonban más a hivatása. Feladata a nemzet vérkeringését szabályozni, irányítani. E hatás sokszor rendkívüli tevékenységre is feloldja a nemzetet riasztani lethargikus állapotából.

A sajtó hatása néha óriási sokot lenni, hasonlít a villámütéshez. Kaprázólató fényt áraszt, tűzbe hozza a lelkeket s felkorbácsolja sokszor a szenvedélyeket is.

Az 1868-as nagyidők a sajtó egy napi villámütésének köszönhetőek. A hány eszme csak született akkor az emberiség agyának gazdag tárházában, az mind a sajtó villámszárnán indult hódító útjára. Szabadság! Egyenlőség! Testvérség! Demokrácia! Emberi és politikai jogok. Szabad munka csak szabad hazában! Mind e jelszavak s törekvések ugyan minek köszönhetik létüket, ha nem a sajtónak?

Céltudatos s tervszerű sajtóműködés eszmék keresztül vitelért forradalomszerű átalakulást is képes előidézni az emberi-

ség s így a nemzetállam társadalmi gazdasági, politikai életében. S ma ott állunk hogy egy nemzet nagyságát sajtójának fejlettségéből is képesek leszünk megítélni.

A hatalmas brit birodalom, Németország vagy Amerika sajtói gazdaságilag és politikailag mily hatalmas országok fellemetes erejét rejtik magukban? ez brit-sajtó az angol nemzetállamot, a német a harcias szellemóriást, az amerikai a munka apoteozisát tárja elénk. Mindégik egy élettel, melynek érdekében napról-napra újabb és újabb eszmékkel sarkalják nemzetüket.

És hogyan állunk a magyar sajtóval. Örvedtesen kell tapasztalunk, hogy e téren az utolsó évtized alatt rohamos fejlődés mutatkozott. Az ország fővárosában elegendő számmal vannak napi, heti és szaksajtóink. Különböző pártirányalatok szolgálatában állnak ugyan e lapok, de bátran merjük állítani, hogy majdnem minden számbavehető sajtó, a magyar államiség címerén jogának teljes kifejtéséért küzd. Legyenek bármennyire mateciálisok egyes lapok eszközei, mégis a magyar államiség megerősítése képezi munkájuk vezérfonalát.

A vidéki sajtóval néhányat leszámítva szomorúan állunk.

Nincsenek országos szellemű vidéki lapjaink minek okát abban kell keresnünk, hogy mint ennek valódi középponti városaink, ahonnet nem vicinális, hanem országos szellem sugároznék ki a környékre. A nemzetállamban mindenütt a nemzet országos szellemének kell vezetni

és uralkodni, mert itt a legkisebb község is maga a nemzet, illetve az állam partikuláris (helyi) viszonyaiban. Habár helyiek legyenek is az ügyek, de azoknak országos szellemétől kell áthatva lenni. Magyarországon nincs egyetlen vidéki város még Szeged városát sem véve ki, ahol igazán ilyen élet uralkodnék. Inkább szükkeblü vicinális, semmint országos érdek vezérli az itteni polgárságot. Ha egyszerű-kétszer mutatkozik is a vidéki helyeken országos mozgalom e körülmény még nem jele annak, hogy itt másképpen fordul meg a város kereké. A nemzet életének az akadálytalan egymásutánban kell lefolytani akár országos, akár helyi vonatkozásban.

Nem lévén erősen kifejlett vidéki középpont városaink, nem fejlődhetik erős alapon és országos szellemű sajtóorganum mely irányító befolyást gyakorolna a nemzet vérkeringésében eddig erős vidéki sajtó számos tekintetben igen nagy szükség van, mert a fővárosi sajtó nem láthat el minden vidéki ügyet. Erre csak a vidéki sajtó képes meg pedig a nemzetállam követelménye szerint akként, hogy minden helyi ügyet egyszerű-mind országos oldaláról is vizsgáljon, mérlegeljen, mennyiben felel meg a nemzet akaratának.

Tagadhatatlan azonban, hogy elismerés illeti meg úgy a fővárosi mint a vidéki sajtó harcosait, kik a nemzet millió ügyének eleven szószólói. Minden vérbeli sajtóemberben a nemzetállam testesül meg. És ideális állapot az volna, ha a

A „SZENTESI LAP” TÁRCAJA.

Parasztészszel.

Irtta: P. Harti—Mitius.

Kopogtattak a műterem ajtaján. Stock mester festőállványá előtt és éppen néhány világos foltot festett a képre. Széles sávokban ómlott be a napfény és új inspirációt keltett a mesterben.

Ujra kopogtattak.

— Bejöhet aki künn van!

Ovatosan nyílt fel az ajtó és egy ősz-hajú lödenkabátos kis alak lépett a küszöb-re. A szöges cipő végig kopogott a padlón.

— Adjon Isten!

— Isten hozta. Hogyan jutott ide be?

— Hát — az ajtón.

— Ezt amugy is gondoltam. Nem volt künn az inasom.

— Nem láttam én ott emberfiát!

— Végre hát — mit akar?

— Megálj pajtás, ne olyan mérgesen, nem vagyok én kéregető. Ellenkezőleg kuncsaft volnék.

— Kuncsaft? teringettél!

— Az ám. Akarom, hogy csinálj rólam képet! A fejemet fessed egy képre! Érted?
— Tudod, én meg az anyjukom megünnepeljük az ezüstlakodalmunkat és az a jó

gondolatom támadt, hogy a képemet adom neki ajándékba.

— Miért nem ment fényképészhez?

— Ah, az nekem nagyon drága...

— Ahá, és azt hiszi, hogy a festés olcsóbb?

— Hát persze! Hiszen nem boszorkányság. De ne beszélj velem ilyen pöffeszkedően, ezt ki nem állhatom.

Csak tegezz te bátran! Én is így mondom. Stock mester pompásan mulatott.

— Tiroli vagy ugy-e?

— Ah dehogyan, bajor vagyok; Gswendner-Michl Elbachból. Elbachot csak ismered?

— Nincs szerencsém.

— No látod, odavaló vagyok.

— Hogyan kerültél éppen hozzám?

— A vonaton megkértem egy urat hogy ajánljon valami festőt, aki olcsón fest és az hozzád küldött. De hallod, jó messze ide a járas — sokszor kellett még kérdegetni az uton. Szép lakasod van. Talán tied ez a ház?

— Ényém. Három éve, hogy építettem!

— Tyűh, az áldoját! Soh'ne hittem volna hogy a meszelés és festés ennyi jövedelmet hajt. De kérlek, lüss hozzá, mert nekem nincs sok időm!

— Talán mindjárt meg akarod várni a

képet? Ilyen gyorsan nem megy am a dolog. Különbön is — azaz ur a vonaton bolondda tartott — én nem is vagyok arckép festő.

— Ugyan ne hazudozz! Hát ez itt micsoda?

Rámutatott egy mitológiai vázlatra.

— Ez a vadászat istennője Diána, a kíséretével!

— Ez egy istennő? Fehérszemélynek néztem. Persze csodálkoztam rajt egy kicsit, hogy olyan kevés ruha van rajta. Már nekem jobban tetszik ott az a vadász Nem, talán — de bizony Isten — ez a mi hercegünk?!

— Igenis, ő az!

— És ő saját maga ejött hozzád ide?

— El bizony, minthogy e célra nem küldhetett helyettes!

— No hallod! te jól értheted a mestersegedet, így hát jó heilyen jarek. Csak azt ne hazudd, hogy nem tudsz arcképeket festeni!

A festő joizűen nevetett.

— No hát Gswendner-Michl — mondta — ülj le ide, vázlatot készítek majd a fejedről!

A paraszt sarokba helyezte vörös esernyőjét és leült a székre.

A festőnek könnyen siklott az ecsetje. A modellje mesésen csunya volt és apró márkáns vonásai nagyon könnyítettek a munkáján. Tíz perc múlva készen volt vele

(Folyt. köv.)

nemzet minden tagja a sajtó harcosa lenne, s mint ilyen a hivatásos, vérbeli újságíró oldala mellé állana. Ettől az ideális kortól ugyan még nagyon messze vagyunk!

A magyar iparos osztály is érzi és tudja, mily erő rejlik a sajtóban mely egyik legelevenebb tárogatója volna küzdelmében. Szó sincs róla, beszámol ugyan a sajtó az iparosság esetleges mozgalmairól, gyűléseiről; de ez mind nem elég arra, hogy az iparosság sajtóbeli érdeke ki legyen elégítve. A sajtónak teljes ambícióval fel kell karolni az iparügyet, melynek követeléseit *önálló* munkálkodás és tanulmány tárgyává kell tenni. Nemcsak az iparosság fogja ennek hasznát látni, hanem erősödést fog nyerni viszont a sajtó is az iparosságban.

A napi sajtó irrell nélkülözhetetlen szükség van a szak-sajtóra is, mely szorosan véve kizárólag az iparosság szükségével, a nemzet szellemének megfelelőleg foglalkozzék.

És ha a napi sajtó karöltve a szak-sajtóval — hasábjain tért nyit és állandó harcosává szegődik a magyar iparososztály reformköveteléseinek, — úgy a magyar iparosság jövője el nem vesztett. Ha az iparosság bármely követeléseért a sajtó részéről kemény harc folyónak — úgy sok kérdés már régen dülőre jutott volna.

Csak egy követelést említenek: az *önálló vámtérületelet*, mely, mint kormánypolitikáink mondják, nem is politikai, hanem gazdasági kérdés. Nos ha ez így áll, úgy mi sem gátolja a különböző politikai partállású lapokat abban, hogy e tekintetben szövetségre lépjenek egymással.

Az ipar érdekeiért, különösen pedig az önálló vámtérületért a sajtónak szervezkedni nem oly nehéz feladat.

Nyisson tért a sajtó a *magyar kisiparnak*, mely ennek fejében *adni fogja*, hogy vele szemben mi legyen a kötelessége?

KRONIKÁS JEGYZETEK

— Február 8.

Úgy volt az megírva a sors titkos könyvének még titkosabb kabaláiban, hogy ez a tél se mehessen el anélkül, hogy igazán tél ne lenne. Mert a tél éppen olyan szükséges valami, mint a kenyér. Sőt a kenyér nagy összefüggésben van a jó téllal. Ha a tél rossz, akkor nem terem buza és ha buza nem terem, akkor nincs kenyér. Hogy azután a jó télhez kell a hó is — tudni való. Gyertyaszentelő napja azután erről is gondoskodott. Zúditott olyan havat a földre, amennyi évek óta nem volt. Még a motorost is megállította. Ez ugyan kivételes eset. Mert a motorok igen csak megállanak gépészi parancs nélkül is. Csak úgy passzióból. Természetesen ez már uri passzió, mert a vonat nagyobb ur, mint az utas és így neki jogában áll bosszantani az utast.

No de sok szónak egy a vége: kérem a szó leghavasabb értelmében *tél* van. A medve ugyan már kün szaladgál. De azért legyünk nyugodtan még jó ideig tél leszen.

A városháza építés ellen fölebbezték azzal, hogy nincs a városnak pénze s hogy az új városháza rengeteg sokba fog kerülni. Hiszen ebben a legeslegtökéletesebb igazsága van a fölebbezésnek. Viszont az is

igaz, hogyha pénz nincs akkor építeni se lehet; mert az építkezés pénzbe kerül. Se téglát se vasat, se cserepet, de még csak egy maroknyi homokot se adnak ingyen. Az is igaz, hogy ahol meg pénz nincsen ott segít az adósság.

De azt mondják az adósságunk is sok és azt is alig bírjuk. Ebben is mintha túllontunk volna az igazság.

Szóval úgy áll a dolog mindenképen, hogy a kegyelmes ur bölcsesége léssen hivatalva dönteni.

És ezalatt mi jámbor szentesiek nyugodtan fogjuk a kabátunk gombjain számolgatni: igen, nem...

A miniszter pedig azt fogja mondani, ami neki tetszik.

Véletlenül egy vers került a kezembe. Ez a vers a szentesi városi tanácsról íródott. Kezdődik így:

„Nincs ily tanács kerek e nagy világon,
Olyan, mint a turbékoló vadgerle az ágon.”

Tehát ez, amit még nem tudtunk. Pedig már eddig sok mindent mondtak városunk tanácsára. Lehet, hogy talált azok közül is egy, vagy más. De az a legtalálób.

Hogy miért?

A költő nekem megsugta, hogy azért, mert a tanács minden tagjának van felesége.

Most különben a legvégtelenebb szél csendül a közügyek felett. Pihen minden s ha igaz, amit a fáma mond, akkor mikor ezek a sorok megpillantják az ékes napfényt a légszentebb lesz a vármegyei békesség.

Hogy miképpen és miért: azt a legtitkosabb homály boríthatja el a szemlélő szemei elől. Utóljára is ki kíváncsi arra, hogy miért van béke. Elég, ha az van. Például a világon is békességben élnek a hatalmak egymással; de a béke csak arra jó, hogy készülhessenek a háborúra.

Nem vagyok jó: de attól tartok, hogy ez a megkötött, vagy megkötendő vármegyei békesség se lesz másról jó, mint az újabb háborúra való felkészülésről.

Szegény Makó.

Neki ugyancsak áll a világ. Biz Isten még sanyarubbán van, mint Szentes városa. Mi legfőbb haladékokat kérünk adósságaink fizetésére; de amikor a haladék letelik, hát fizetünk mint egy úr.

Valóban, hogyha egy ilyen hírt hall az ember, hogy egy-egy város még a tisztviselői fizetésére is képtelen, sőt a községi adók három négy év óta azt lehet mondani teljes összegükben hátralekban szerepelnek, akkor még mi csak magunkkal valahogy meglegeltünk elégedve.

De azért jó lesz, ha megszívleljük *Farkas Mihály* h. adóügyi tanácsnok fölhívását: fizessük az adót, mert belőlünk is Makó lesz. Az pedig igazánüzből rossz vice lenne.

Barázdó.

UJDONSÁGOK.

Makó.

— Február 8.

Szinte hitetlenül hangzott először az a hír, amely a fővárosi lapok útján jutott el hozzánk, hogy az ország egyik nagy városa olyan fizetési zavarokba jutott, aminőbe magán ember csak akkor kerül, amidőn egy két nap választja el a csődtől. A szerencsés város amelyik ebbe a kedélyesnek nem okvetlenül nevezhető mulatságba került: *Makó Jász* Gyulának a patriája, Csanádvármegyének a metropolisza.

A dolog, amilyen hitetlen volt annyira komoly lett. Makó február 1-én nem tudta sem a tisztikart, sem hetibéren nap-

számosságait fizetni sem pedig arra nem volt képes, hogy a folyó kiadásokat fedezze. At dolgot azután hirtelen úgy-ahogy rendezte hozták. Makó egy pillanatra megint fizetés képes lett. De nem tudni mi lesz már holnap.

Olvasva és tudva így a dolgokat önkéntelenül eszünkbe ölik az a gondolat, vajjon ki lehet az okozója annak, hogy egy akkora és olyan szépen virágozó város ilyen kellemetlenségbe essék? Mert szó sincs róla az apró kis bajokat föl találhatjuk a városok vezetőségében is; de akkora mérvű bajnak nem volna szabad előfordulni, mert ez már nem csak az illető városnak a szégyene de szégyene magának az országnak is.

Hol hát az ok?

Bizony többé és kevésbé ott, ahol sok mindennek a kut forrása van: a magyar állami életben, amely valósággal fejlődni nem engedi a rendezett tanácsú városokat.

A városok legtöbbje összes gazdasági és kulturális előre haladását önnön vérén izzadja ki s emellett ezeket és ezeket költ évenként az állami funkciók ellátására.

A makói eset talán minden szégyen-teljesége hasznos volt. Legalább részben. Kiáltó bizonyossága lett annak, hogy a városokon segíteni kell, még pedig nem évtizedek múlva s nem úgy immel ámmal, hanem határozottan és gyorsan.

Vagyha az állam erre képtelen, akkor csakugyan alakuljanak, át a városok mind faluvá és csapjunk föl a külföld bővebb győnyörűségére Balkánnak, a szó legszorosabbban vett értelmében.

— Február 8.

— **Személyi hír.** Dr. *Molnár Jenő* országos képviselő pénteken este Szentesre érkezett s ma délelőtt résztvevett a vármegyei béketanácskozásokon. A képviselő vasárnap reggel visszautazik Budapestre.

— **Meghívó.** A Szentes. II. ik 48-as Népkör 1908 évi január hó 26-ára hirdetett évi rendes közgyűlése határozat képtelenség miatt meglattható nem volt s így az 1908 évi február 9-én délután 2 órákor lesz megtartva. E közgyűlésre a kör tagjait azzal hívom meg, hogy e közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozat képes az alapszabályok értelmében. — Szentes, 1908. január 27. — Dr. *Tasnády Antal* elnök. Targyisorozat: 1. Éves jelentés. — 2. A múlt évi számadások vizsgálata és a felmentvény megadása. — 3. A folyó évi költségvetés. — 4. Indítványok. — 5. Tisztújítás.

— **Elutasítva?** Budapestről jövő jelentés szerint a közigazgatási bíróság tegnapi ülésében foglalkozott a csongrádvármegyei négy országos képviselőnek a vármegyei tisztújítás ellen beadott panaszával s azt elutasította. Ezt a hírt, miután város szerte korpoltáltak leadjuk mi is, habár a legnagyobb fentartással. Az elutasító határozat megalakítása: az alaptalanság. A holnap bizonyára meg fogja hozni a valóságot.

— **Házasság.** *Pitt* Tamás férfi szabó e hó 12-én délután egy órákor tartja esküdjét a helybeli katolikus templomban *Molnár Julián*ával.

Galyás Imre, e hó 17-én délután vezeti oltárhoz a helybeli katolikus templomban *Lakatos Mariskát*, *Lakatos József* és neje *Kátni Pál* Mária leányát.

— **Bimbóhullás.** *Jeleni Sándor* kasznói vendéglős 12 napos kisfiacskája *László* tegnap meghalt. A kis halott temetése vasárnap délután megy végbe.

— **A fődarabontok nyugdíja.** *Kristóffy Kovács* Gusztáv és *Fabricsius* három fődarabontok nyugdíjajándékát a múlt héten

publikálta az állami főszámvéveszkék. *Kristóly József* 13920 korona nyugdíjat kap éventé, debreceni *Kovács Gusztáv* nyug. főispán 8448 koronát, *Fabricius* karhatalmi költésége 126947 koronájába van az országának.

— **Felolvasás a Ref. Körben.** A református körben a mai napon felolvasást tartanak a központon: *Papp Lajos* körlelkész és *Jakó Etelka* polg. isk. tanárnő; Szavalt: *Jakó Bertl* k. a. és *Borbás Antal* VI. gymn. tanuló. A felsőparton felolvasnak: *Varga Ferenc* és *Káti Ferenc* tanító urak. A felolvasás a központon 4, a felsőparton 5 órákor kezdődik.

— **Halál az idegenben.** Ezen a címen mult lapunkban hírt adtunk arról, hogy *Csernus L.* Imre öngyilkos lett, de hiradunkba tévedés került, amennyiben az öngyilkos Szombathelyen tartózkodott és nem Sátoraljayhelyen, mint mi közöltük.

— **Felolvasás.** A Szentesi iparos ifjak önképző köre, ma, vasárnap délután 5 órákor az ipartestület nagytermében, kabaret-szerű felolvasást tart. Belépti díj személyenként 10 fillér.

— **Hirtelen halál.** *Sebők Péterné* szül. *Majzlinger Mária* e hó 4-én este rosszul lett s éjfélre meghalt. Az orvosi vizsgálat szerint a halál oka: szívszélhűdés volt.

— **Egyleti közgyűlés.** A „Szentesi Általános Népkör“ vasárnap, e hó 9-én délután 2 órákor tartja saját helyiségében tisztújító éves közgyűlést. Ha a tagok ezen a közgyűlésen kellő számmal meg nem jelennek a közgyűlés egy héttel később február 16-án tartatik meg, amely a megjelentek számára tekintet nélkül határozat képes.

— **Szentes város.** Aki kedveli és szereti az érdekes és szép levelezőlapot bizonyára a legnagyobb örömmel fogadja azt a hírt, hogy egész Szentest, minden nevezettségével meg lehet kapni egyetlen levelezőlapon. A levelezőlap Untermyller Ernő kiadásában jelent meg s ugyancsak nála kapható darabonként 20 fillérért. Félhívjuk rá az anziks kártya kedvelők figyelmét.

— **Hírek az anyakönyvből.** Febr. 6.—7. *Eljegyzettek:* Kovács János Hóbolyos Viktoriával, Bugyi Mihály Csiger Judittal. — *Házasságra léptek:* Tóth István Bálint Juliánával. — *Születtek:* Pataki Erzsébet, Józsa János. Téli Erzsébet, Földvári Nagy Terézia, Virágos Lidia, Földvári Nagy Lajos, Kiss Julianna, Kenyeres János, Mácsai Ilona, Rácz Lajos, Török Anna, Józsa Krisztina, Késes Pál. — *Elhaltak:* Sebők Péterné Majzlinger Mária 52 éves, özv. Kanvási Tóth Sándorné Székely Julianna 61 éves, özv. Horváth Ferencné Kecse Nagy Julianna 50 éves, özv. Gyarmati Józsefné Csernus Kovács Julianna 68 éves, Márton Erzsébet 38 éves, Szabó József 53 éves, Török Anna 3 óras, özv. Kunos Józsefné Pusztai Józsefné 61 éves.

Irodalom.

(*) A „Vasárnapi Ujság“ február 9-iki száma első helyén a lisszaboni királygyilkossággal foglalkozik, bemutatva a meggyilkolt király, trónörökös, a királyi család s Fránkó diktátor képét. Egy nagy képsorozat, nagyreszben Izabella főhercegnő és Gabriella főhercegnő felvételei, a Tatraban az idén folyó téli életet mutatja be, egy másik képsorozat Axel Gallén finn festőművész műveit. Szépirodalmi olvasmányul szolgálnak Mik-

száth Kálmán meleg hangulatu cikke egykori tanáráról, Fabry Jánosról, Rákosi Viktor regénye, Zsoldoz Eászló elbeszélése, Szabolcska Mihály és Petri Mór versei, Fogazzaro regénye. Egyébb közlemények: Csernoch János püspök és Demény Károly arcképe és méltatása tárcák a hótről és még a rendes heti rovatok: irodalom és művészet Központozatok egyletek, Sakkjáték, Képtalány Egy veleg stb. „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalban Budapest IV., Egyetem-utca 4.) sz. Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára félre két korona 40 fillér.

A pénzüzetek ellenőrzése.

Gazdasági bajaink közepette mindjobban feltörekedik bennünk az a kérdés, vajon hitelügyünk mai szervezete nem szorult-e változtatásokra. Még nem értünk végére annak a nyomasztó helyzetnek, melybe a pénzüzetek viszonyai folytán sodródott egész gazdasági életünk. Innen is, onnan is fizetési képzetlenség esetek, csődök tartják a fonák-ságokat fellaró gazdasági krónikát s mindezekhez hozzájárul, sőt sok esetben előidézője annak, hogy a pénzüzetek, a bankok maguk is kalamitásokba keveredtek s ez a baj ma oly általánosan pusztít, mire évek óta alig volt példa.

A szoroángatott adósok hitel nélkül maradt üzletekben panaszával előbb csak a főváros volt tele, most már majdnem az egész országot betölti a panasz, hogy a pénzüzetek nem bírnak — vagy talán néhol nem akarnak — eleget tenni a velük szemben támasztott igényeknek. Maguktól a pénzüzetektől is megvonták sok esetben a hitelt s könnyű elképzelni, hogy ebből a bajok egész sorozata táruul élénk.

A hitelmegvonások következeit az adósok panaszhangjait, még, sajnos, sokáig hallhatjuk, mert a pénzüzetek állapotában, ha csak csoda nem történik, a közeli jövőben gyökeres változás alig fog beállni. Már pedig csodák a finánciákban nem szoktak történni. És félt, hogy az adósok sirámaiba egy másik hang fog beekialtani, a megkárosított hitelezők, a betevők panasz.

Azok a hírek, amelyek pénzüzetek zavarairól, fizetési képzetlenségről és csődről számoltak be, talán egyszere szünetelnek. De a néhány zátonyra jutott horvát intézet, a Nyáradszerecs és Vidéke Takarékpénztár esete, meg az, amire a jövőben még a jelenlegi viszonyokból következtetve, kénytelenek vagyunk számítani, arra is készlet, hogy az adósok érdekei mellett a hitelezőknek a betevőknek érdekeivel is törőd-jünk.

A ma képe, amilyen vigasztalannak látszik, annyira alkalmas arra, hogy megérlelje és dölöre vigye azokat a kérdéseket, melyeket a pénzüzeti reform gyűjtőnéve alá szoktak foglalni. És a reform anyagából szerfelett aktuálissá valik, különösen ma, a pénzüzetek ellenőrzésének kérdése.

Hitelügyünk egészen sajátos, minden más országtól eltérő alakulást vett. Külföldön mindenütt nagy bankok látják el az üzleti igényeket és a takarékpénztár ugyszólván teljesen emberbaráti intézmény. Nálunk egy csodálatosan összekevert szerep jutott a

pénzüzeteknek, nincsenek meg az éles hátrvonalak bank és takarékpénztár között, a takarékpénztár épp úgy mobilis, mint a bank és a bank szintű elfogad takaréket betéket, akár a takarékpénztár. Helyesen van-e ez így, vagy sem, ne kutassuk. Mindenesetre az lett volna kívánatos és célszerű a gazdasági forgalom szempontjából, ha hitügyi berendezéseink a nyugati mintához simultak volna. A pénzüzet szempontjából is hasznosabb lett volna, ha a forgalmi eszközök nem forgácsolódnak szét, hanem a központi gyűjtőmedencékben gyűlnek egybe, mert nemcsak az a fontos, mennyi a pénzüzet forgalmi eszköz, hanem, hogy mint vannak koncentráva ezek az eszközök. De már befejezett tények, pozitívumok előtt állunk amelyeket nem másíthatunk meg.

Külföldön, ahol élesen elhatárolódik bank és takarékpénztár, nem okozott olyan nehézséget a pénzüzetek kötelező ellenőrzésének kérdése — vagy ahogyan a működésének vizsgálata, pénzüzeti revízió — mint nálunk. A pénzüzetek üzletkötéseit, szabad mozgását — úgy vélik egyesek — gátolja az ilyen intézmény, míg a takarékpénztárakkal, melyek tisztán betétek gyűjtőmedencéivel foglalkoznak, nemcsak megfér, hanem náluk szükséges is az ellenőrzés. Nálunk azonban, hol egészen más a pénzüzetek átlagos típusa éppen ebből a szempontból indul ki az az epítélet, melyet ezzel a kérdéssel szemben tanusítanak.

(Folyt. köv.)

A kondásleány.

Jó Harold király világeletemben élt-halt az asszonyért. Alacsony, köpcös ember volt, sárga szemű és olyan színű, mint a vörös borjú, — vas egészségu, vidám természetű — Ő ugyan nem mondta a mogorva Salamon királyllyal, hogy az asszony keserűbb a halálnal.

— És lám, — sóhajtott föl Harold király egy este vacsora után, a meghitt felek előtt, — én izleltem a szépségnek, a kellemnek színe-javát, csodálatosan édes volt, de izleltem a szerelmet is.

— Hát az asszony, felség, nem a szerelem? — kérli az Amburge-ok hercege.

— Lojális kérdés, mosolyog Harold király, — tisztá szívűből fakadt. De gondol csak arra, hogy milyen tömzsi kis ember vagyok, hogy olyan a képem, mint egy bernáthegegyi kutyáé. Jó, hiszen ilyen ember is megszeretheti magát, de ahhoz idő kell, ahhoz türelem kell. És amellet én sohasem voltam ember, nagynak, kicsinek én mindig az ajándék szimboluma voltam. Hanem azért egyszer, egyetlen egyszer nekem is volt egy kalandom, amit épen olyan szabadon éltem végig, mint valamelyik kapitányom, vagy akár egy mészáros séged a magáét.

Huszonöt éves voltam. Jól láttam már egész sorsomat. Jól tudtam már, hogy soha én tizenöt napra el nem bújhatom, hogy engem már holtomig lesnek kémlelnek. Egyszer valami vizsgálat mélyen bevitt bennünket arra a licornei kastélyunk táján a glarusi lapályra. Egyedül akartam maradni, hogy egyszer én is kicsiny lehessen abban a hatalmas erődben. El is szoktem lovammal. A ruhám egyszerű volt. Nagyszerűen teltek az óráim. Ugy éreztem magam, mintha szegény esavargó volnék, akinek se tenni, se enni valója. Sok sok bolyongás után la-

Sirolin

omeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékok, éjjeli izadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

és ellen számtalan más és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értékelten utánaizokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájca)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban

Ára övegentől 4.— koroná.

kóházra bukkantam. Korhadt, zsindeyes te-
lejt, piszkos kis yiskó volt; egy törött ab-
laka, összevissza görbült szűtte repedezett
ajtaja. Körülte fekete disznó kondá turkált,
legelt, észre se vettek, csak egy forgott kő-
rülöttém fenyegető rőfögéssel és fölzgatta a
többi is és már mind engem kerülgetett
nagy alattomosan. Lőni hiába lőttem volna
és láttam, hogy egyre dühösebbek, egyre
ellenségesebbek. Egy már nekem is jött hát-
tatról — ha eselen, szétépnek, — kezdem
kiforgatni a veszedelmeit.

Ebben a percben föcsattanó hang ri-
asztotta meg a disznókat és egy hatalmas
kutya kergette szét őket. Szétnézve, egy le-
ányt pillantottam meg, valóságos vad kül-
sejű leányt.

— Sose ügyeljen rájuk. — mondta, —
majd rendbeszedem én őket; jó étvágyuk
van, megesznek ezek mindent, még az em-
berhúst is. Tudni kell velük bánni.

Nem volt szép, az arcát feketére égette
a nap, de volt benne valami élelenség; a
szeme világos, nyugtalan, mintha zöld láng
lobogna benne — ilyenek képzelem a Rol-
lon kalóznak a szemét.

— Eltévedt, ugy-e? — kérdezte kü-
lönös, fagyos nyájassággal.

— El bizony, — mondtam, — és na-
gyon megéheztem.

Igaz is volt. Semmit sem hoztam ma-
gammal, igazán olyan étvágyam volt, mint
egy favágónak.

— Ha éhes, ennie kell, — jegyezte meg
kítőző kacagással.

— Az am, de nincs egy harapás ke-
nyerem se.

— Ejha! — nevetett föl újra. — No
máé én nekem lesz; a sajtól is van tán
még, egy kis sör is akad. No gyerünk, —
meujen be, — és beluszok a viskóba.

Alacsony szoba volt, benne egy ágy,
fatéskéből fejsszéval faragott asztal, zsámoly,
meg jókora rakás tűzifa. Nyomorságos volt,
de a levegője kűs, kellemes és látszott az is
hogy a gsdasszonyom ad valamit a tisztá-
ságra. Leültetett a zsámolyra, magának egy
tököt tett oda, elővette a kenyeret, a sajtót,
meg cserépkancsóban a sört, Sohasem ettem
ennél jobbizuén. Dgy itunk egymás után,
ami még csak kellemetlen se volt, mert a
lányunk olyan ragyogó fehér foga volt, mint
az ezüst, Beszélgettünk holmi apróságokról
Futott az idő, bealkonyodott. Azt mondja
nekem az én kondáslányom:

— Ha nem ismeri a vidéket, jobb lesz,
ha itt alszik.

Eszembe se jutott, hogy nemet mond-
jak. Boldog voltam Nem láttam én többet,
hogy a lány esetlen és minden baj nélkül
való. Eltévedt ember voltam Éva fiatal, egész-
séges lányával. Hogy fejlődtek a dolgok
többre-többre, nem mondhatom el önöknek,
pedig nagyon jól emlékszem rá — elég az
hozza, hogy 2 óra múlva olyanok voltunk,
mint a gyerekkori jóbarátok. A végén meg
nem is nagyon beszélünk már, megőleltm
a kondáslányt és nagyon boldog voltam.

— Három napig maradtam ott, — foly-
tatta Harold király — és ez a három nap
az, amikor én is megismertem a szerelmet
mint más, közönséges ember. Ah! sohasem
fogom elfelejteni! Oly szép volt! Oly jó
volt! Hónapokig ott maradtam volna, min-
den pirulás nélkül. Éc a harmadik nap al-
konyán rám akadtak és amint a kedvesem
meglátta, ki volt a vendége, nem szeretett
többé. Láttam, haragos és majdnem megré-
mült szegény.

Szerencsésé tettem, ahogy kellett is.
Nagy darabot vettem meg neki abból az er-
dőből és ahanszor arra kőboócok, elnézem
gyermekait, unokait hogy szaladoznak a
fák alatt. És ma mikor a szívemben csak
hamva van meg a régi tűznek, álomként él
ez az álom bennem és sokszor megkérdezem
ha eszembe jutnak a többi kalandjaim, nem
ez volt-e a legkifőbb?

J.-H. Rosny.

Szentes város tanácsától

1510/1908

Hirdetmény.

A városi tanács értesíti az illető-
ket, hogy a néhai örv. Kiss Mihályné
szül. Frigyer Jozefa által, szegénysorsú
kézművesek számára tett alapítványánál
elhalálozás folytán egy 2000 koronás
alapítványi hely örösedésbe jött.

Ezen alapítvány kamatainak elnye-
rése végett tehát a róm. kath. vallás
kivételével bármely más vallásu, leg-
alább 60 éves elszegényedett kézmű-
ves folyamodhatik s a folyamodni kí-
vántó Magyar József tanácsnoknak a
Jurenák féle városházánál lévő hiva-
tali helyiségében a hivatalos órák alatt
a folyó évi február hó 26 napjáig je-
lentkezhetnek.

Kelt Szentes város tanácsának 1908
évi január 30 napján tartott üléséből.

Dr. MATEFFY polgármester.

1590/1908

Hirdetmény

Szentes város tulajdonát képező
zsupszigeti holt Tisza meder 29 parcellá-
ra oszva 1908. márc. 2 és 3-án a
helyszínen tartandó nyilvános árveré-
sen eladatik. Miről az árverezni szán-
dezők az azzal értesítettek, hogy az
árverés az 1. számú parcellánál és min-
denik napon délelőtt 9 órakor kezdő-
dik. Bónatpénz mindenik parcellára a
kikiállási ár 10%₀-a.

A felosztási tervezet melyből az
egyes parcellák nagysága meg tudható
és az árverési feltételek a gazdasági
tanácsnoki hivatalban hivatalos órák
alatt betekinthető.

Szentes, 1908. évi január hó 30-án
tartott tanácsüléséből. 3V1

Dr. Mátéffy Ferenc,
polgármester.

Kiadó lakás.

Pap Lajos lelkésznek a gymnási-
ummal szemben lévő házában 2 padolt
szoba, konyha, mellékhelyiségekből
álló udvari lakás, istálló és kocsiszín
f. é. szent György naptól haszon-
bérbe kiadó.

Kiadó lakás.

Egy előszobával, konyhával, kam-
rával és padlással ellátott kétszobás
lakás I. kerület Rákóczy Ferenc utca
43 szám alatt I. év ápril. hó 24-től
kezdődőleg haszonbérbe kiadó.

Bővebb értesítést Tóth László
könyvelő ad. 5V2

Csongrádon

a piac legforgalmasabb és legszebb he-
lyén 1 szép nagy üzlethelyiség 8 remek
nagy kirakattal és kezi raktárral, amely
rőfős üzlethelyiségnek — esetleg vas-
kereskedésnek butor raktárnak vagy
confecciósi üzletnek igen alkalmas
azonnal kiadó, évi hasznóbér 250 frt.
Ugyanott egy modern szép teljes rőfős
berendezés is igen olcsón eladó. —
Bővebb felvilágosítást nyújt SZABO
GÉZA Csongrádról. 10-2

Alapított 1860-ban

Szentes város legrégebb és

legszolidabb ékszerüzlete.

Elsőrangú összeköttetésem folytán ab-
ban a kellemes helyzetben vagyok, hogy min-
dent közvetlenül gyárból vásárolva, — arany,
ezüst, és drágakő ékszertárgyakat és evőesz-
közöket, gyűrűket, láncokat, órákat és takték
árakat a **Kossuth-téri református bérházban**
levő **ÉKSZERÜZLETEMBEN** a legutányo-
sabbban és a legdívatosabb fazonban szolgál-
latom ki t. vevőimnek s vállalom arany és
ezüst tárgyak javítását.

Csaknem ötven éve a szentesi piacon
levő **ÉKSZERÜZLETEMNEK** látogatása tehát
feltétlenül érdekében áll mindenkinek, aki e
nemű szükségleteit előnyösen akarja fedezni.

Áram olcsóságáról és áruim izléses
voltáról könnyenmeggyőződést szerezhet
magának egy vásárlással bárki is. Arany ezüst
tárgyakat unjonnan készítik, valamint azok
javítását is jutányosan elvállalom.

Szentesen, 1907 október hó.

Kiválótszítellel:

CSILLAG ÁRMIN

arany- és ezüst műves

26-13

46S/1908

Hirdetmény.

Szentes város szolgálatában álló
rendőrök, mezőőrök és szolgák 1908
évi ruházati felszerelésének biztosítá-
sára zárt versenytárgyalás tartatik.

Ennél fogva felhívom mindazon
önálló iparosokat, kik a ruházat szállí-
tását elnyerni akarják, hogy 1 koronás
bélyeggel ellátott zárt írásbeli aján-
lataikat 1908 évi február 24 napjának
d. e. 10 órájáig a városi tanácshoz
címetten, a központi iktató hivatalba
adják be. Ruházat szállításra beadott
ajánlathoz 300 korona készpénz, csizma
szükséglet szállítására beadott ajánla-
tokhoz 200 korona készpénz ovadék
csatolandó.

Részletes feltételek és szükségleti
kimutatás válaszbélyeg ellenében a gaz-
dasági tanácsnoki hivatalban kapható.

Ajánlatot csak is a gazdasági ta-
nácsnoki hivatalban ingyen beszerez-
hető ajánlati íven lehet tenni.

Szentes, 1908. évi január hó 9-én.

Dr. MATEFFY
polgármester

Közel a Kossuth-térhez
3-4 szobás lakás kerestetik
május 1-re. Ajánlatok a ki-
adóhivatalba kéretik.

Kiadó üzlethelyiség.

Egy üzlethelyiség és 2 padolt szoba
a fővárosi területen helyiséggel együtt kiadó,
ugyanott saját termésű bor zárt üve-
gekben kapható.

Kiss Sándor I. t. 138.